

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4819/2566

บริษัท บ. โจทก์ นาย ข. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 27, ป.วิ.พ. มาตรา 87, ป.วิ.พ. มาตรา 104, ป.วิ.พ. มาตรา 131, ป.วิ.พ. มาตรา 133, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลและศาลไม่ได้มีคำสั่งให้จำหน่ายคดี นั้น ป.วิ.พ. มาตรา 131 และ มาตรา 133 บัญญัติให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องประเด็นแห่งคดีโดยทำเป็นคำพิพากษาหรือคำสั่งในวันที่สิ้นการพิจารณา โดยมาตรา 104 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลมีอำนาจเต็มที่ในอันที่จะวินิจฉัยว่า พยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบนั้นจะเกี่ยวกับประเด็นและเป็นอันเพียงพอให้เชื่อฟังเป็นยุติได้หรือไม่ ทั้งมาตรา 87 (1) ยังบัญญัติห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่ไม่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องนำสืบ อันเป็นความหมายว่า การวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องประเด็นแห่งคดี ศาลต้องอาศัยพยานหลักฐานอันเกี่ยวกับประเด็นแห่งคดีในคดีนั้น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่ศาลต้องปฏิบัติ และต้องนำมาใช้กับคดีผู้บริโภคด้วย ตาม พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมและจำนองกับมีคำขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้และบังคับเกี่ยวกับทรัพย์สินจำนองโดยนำสืบพยานหลักฐานตามประเด็นในคำฟ้องและอ้างเอกสารเป็นพยาน แต่การวินิจฉัยของศาลชั้นต้นกลับปรากฏตามคำพิพากษาว่า เป็นกรณีที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ย ศาลพิจารณาคำเบิกความพยานโจทก์ประกอบพยานเอกสารแล้วรับฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยใช้บริการสินเชื่อกับโจทก์และผิดสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าข้อที่ศาลวินิจฉัยชี้ขาดไม่ได้เป็นไปตามประเด็นในคำฟ้องและโดยอาศัยพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบในคดีนี้ แต่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดตามพยานหลักฐานซึ่งไม่ใช่พยานหลักฐานอันเกี่ยวกับประเด็นในคดีนี้เลย การพิจารณาพยานหลักฐานเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดคดีของศาลชั้นต้นจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรม ทั้งยังเป็นข้อที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการพิจารณาพยานหลักฐาน อันเป็นกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบและมีเหตุให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณานั้นได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 27 วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 และเป็นผลให้คำพิพากษาศาลชั้นต้นต้องถูกเพิกถอนไปในตัว ความผิดระเบียบของกระบวนการพิจารณาเพิกถอนหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่โจทก์จะยื่นคำร้องได้ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 27 วรรคสอง

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 2,439,158.68 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 2,135,494.68 บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระให้ยึดห้องชุดเลขที่ 19/92 ชั้น 5 อาคารเอ ออกขายทอดตลาด หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้โจทก์จน

ครบถ้วน ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 465,058.95 บาท พร้อมดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ 12 ต่อปี ของต้นเงิน 274,792.23 บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 30
พฤษภาคม 2562) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทน
โจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก วันที่ 12 พฤศจิกายน 2563
โจทก์ยื่นคำร้องว่า คำพิพากษาของศาลชั้นต้นไม่ได้ยกประเด็นและเนื้อหาแห่งคดีที่โจทก์ฟ้องขึ้น
วินิจฉัย ขอให้ศาลชั้นต้นแก้ไขคำพิพากษา ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งว่า กรณีไม่ต้องด้วย
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 143 ที่ศาลจะแก้ไขคำพิพากษาให้ได้ ให้ยกคำร้อง
ต่อมาวันที่ 17 ธันวาคม 2563 โจทก์ยื่นคำร้องด้วยเนื้อหาทำนองเดียวกันโดยอ้างเหตุว่าเป็น
กระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ ขอให้ศาลเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบโดยเพิกถอน
คำพิพากษาแล้วมีคำพิพากษาใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า กรณีไม่มีเหตุเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม
ให้ยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้น
อุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดี
ผู้บริโภควินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามที่โจทก์ได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่า มีเหตุให้ศาล
เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบตามคำร้องของโจทก์หรือไม่ เห็นว่า คดีที่ยื่นฟ้องต่อศาล
และศาลไม่ได้มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีจากสารบบความนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา 131 และมาตรา 133 บัญญัติให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องประเด็นแห่งคดีโดยทำเป็น
คำพิพากษาหรือคำสั่งในวันที่สิ้นการพิจารณา โดยมาตรา 104 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ศาลมีอำนาจ
เต็มทีในอันที่จะวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบนั้นจะเกี่ยวกับประเด็นและเป็นอันเพียงพอ
ให้เชื่อฟังเป็นยุติหรือไม่ ทั้งมาตรา 87 (1) ยังบัญญัติห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่ไม่
เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในคดีจะต้องนำสืบ อันเป็นความหมายว่า การวินิจฉัย
ชี้ขาดในเรื่องประเด็นแห่งคดี ศาลต้องอาศัยพยานหลักฐานที่คู่ความนำสืบมาแล้วโดยชอบใน
สำนวนคดีนั้นเอง ทั้งต้องเป็นพยานหลักฐานอันเกี่ยวกับประเด็นแห่งคดีในคดีนั้น ๆ ด้วย ซึ่งเป็น
หลักการสำคัญที่ศาลต้องปฏิบัติเกี่ยวกับคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาล และต้องนำมาใช้บังคับในคดี
ผู้บริโภคด้วย ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 คดีนี้โจทก์ฟ้อง
ขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมและจำนอง โดยบรรยายฟ้องสรุปความได้ว่า จำเลยกู้ยืม
เงินจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) 2,393,000 บาท ตกลงผ่อนชำระต้นเงินพร้อม
ดอกเบี้ยเป็นงวดรายเดือน โดยจดทะเบียนจำนองห้องชุดเลขที่ 19/92 ชั้น 5 อาคารเอ เป็นประกัน
หนี้ แล้วผิดนัดชำระหนี้ เมื่อโจทก์รับโอนสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับหนี้ด้านสินเชื่อรวมทั้งหนี้รายนี้
มาจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) แล้ว โจทก์ได้บอกกล่าวทวงถามและบังคับจำนองไป
ยังจำเลย แต่จำเลยเพิกเฉย กับมีคำขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้และบังคับเกี่ยวกับทรัพย์สินจำนอง
ดังกล่าว โดยโจทก์นำสืบพยานหลักฐานตามประเด็นในคำฟ้องและอ้างส่งเอกสารเป็นพยานต่อ
ศาลรวม 19 ฉบับ เป็นเอกสารหมาย จ.1 ถึง จ.19 แต่การวินิจฉัยชี้ขาดคดีของศาลชั้นต้น กลับ
ปรากฏตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในส่วนรายการแห่งคดี เหตุผลแห่งคำวินิจฉัย และคำวินิจฉัย
ในประเด็นแห่งคดีว่า เป็นกรณีโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 465,058.95 บาท พร้อม
ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 18 ต่อปี ของต้นเงิน 274,792.23 บาท นับถัดจากวันฟ้อง และศาลพิจารณา
คำเบิกความของนางสาวธัญญรัตน์ พยานโจทก์ ประกอบเอกสารหมาย จ.1 ถึง จ.12 แล้ว รับฟัง
ข้อเท็จจริงว่าจำเลยใช้บริการสินเชื่อกับโจทก์ และผิดสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แล้วพิพากษา
ให้จำเลยชำระหนี้ตามจำนวนที่ระบุในรายการแห่งคดีส่วนที่เป็นคำฟ้อง โดยปรับลดอัตราดอกเบี้ย

ที่อ้างว่าโจทก์ขอมาในอัตราร้อยละ 18 ต่อปี ลงเหลืออัตราร้อยละ 12 ต่อปี ทั้งที่โจทก์ขอมาในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ซึ่งเห็นได้ชัดเจนนวข้อที่ศาลวินิจฉัยชี้ขาดไม่ได้เป็นไปตามประเด็นในคำฟ้อง และโดยอาศัยพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบในคดีนี้ แต่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดตามพยานหลักฐานซึ่งไม่ใช่พยานหลักฐานอันเกี่ยวกับประเด็นในคดีนี้เลย การพิจารณาพยานหลักฐานเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดคดีของศาลชั้นต้นจึงไม่ชอบด้วยบทกฎหมาย และเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรม ทั้งยังเป็นข้อที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการพิจารณาพยานหลักฐาน อันเป็นกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบและมีเหตุให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณานั้นได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 และเป็นผลให้คำพิพากษาศาลชั้นต้นต้องถูกเพิกถอนไปในตัว ส่วนที่โจทก์ไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 วรรคสอง เมื่อความผิดระเบียบของกระบวนการพิจารณาเพิ่งปรากฏหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว ย่อมเป็นไปได้ที่โจทก์จะยื่นคำร้องได้ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา จึงไม่เป็นข้อที่จะต้องพิจารณาที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นตั้งแต่วันที่คดีเสร็จการพิจารณา กับให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพยานหลักฐานของโจทก์ในสำนวนคดีแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดีต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

ทวิศักดิ์ อนุนาทรรัตนกุล · กษิตศ มงคลศิริภักธา · ขจรศักดิ์ บุญเกษม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4819/2566>